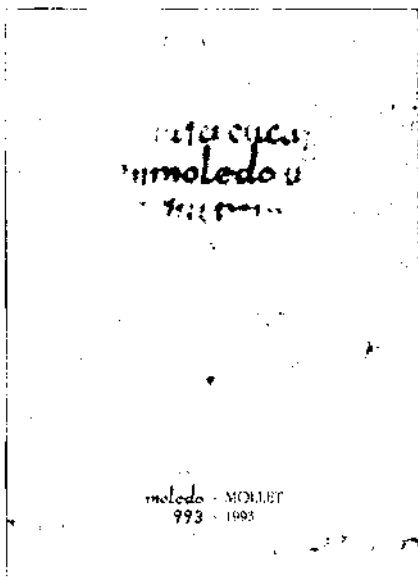

RESSENYES

50

MOLEDO-MOLLET, 993-1993**AA.VV**

Ajuntament de Mollet, Granollers 1993. 204 pàg.

La commemoració durant l'any 1993 del mil·lenari de la primera referència escrita del poble de Mollet ha permès la publicació del llibre «Moledo-Mollet 993-1993» que ve a omplir un buit important en la història local de la ciutat.

Fins ara, com molt bé apunten els coordinadors del llibre Josep Gordi i Jaume Vilaginès a la presentació, l'escassetat de fonts documentals i la manca d'estudis històrics havien impossibilitat un treball com el que ara presenten. La revista «Notes» —publicada des del 1987— va esdevenir el punt de partida i la base per a l'estudi posterior d'aspectes puntuals de la ciutat que han servit de fonament d'aquest llibre.

L'estructura d'aquest estudi no es limita al període indicat al títol, sinó que s'inicia amb un breu estudi del marc físic i una evolució històrica que arranca des de la prehistòria fins a l'actualitat. En aquesta visió de l'entorn, Josep Gordi ens ofereix una panoràmica dels límits comarcais i de la ciutat i, fins i tot, fa referència als aspectes climàtics.

L'apartat de prehistòria i història antiga, a càrrec d'en Lluís Vila, esdevé un repàs molt general d'aquests períodes que fa esment especial a les restes que hi ha

a la comarca del Vallès Oriental. El procés de romanització ja és més extens i és en aquest apartat on, per primer cop, a més dels exemples de la comarca, ja trobem les primeres empremtes d'aquesta època —unes teules i un paviment— a Mollet.

Jaume Vilaginès estudia l'època medieval iniciant el capítol amb la primera referència escrita del topònim Mollet el segle X. El 4 de novembre del 993, un testament aporta la primera referència escrita d'una localitat amb el nom de Moledo —Mollet—. És a partir d'aquest moment que comença la història mil·lenària que tracta el llibre.

Als segles XII i XIII les notícies sobre aquesta localitat ja esdevenen més abundants i es destaquen documents que fan referència als principals senyors feudals de la vila, al control exercit pel bisbe sobre el municipi, a la distribució de la terra i de l'hàbitat, al canvi de jurisdicció a partir del segle XIV, per acabar amb un esbós demogràfic a partir del capbreu de 1144 i el fogatge de l'any 1358.

L'edat moderna a càrrec de Xavier Pérez, estudia l'evolució política del municipi assenyalant els òrgans de govern com el consell municipal i fent especial esment a l'enfrontament entre els veïns de Mollet, Gallecs i Parets, que continuaven formant part d'un mateix municipi. Per acabar es consignen els canvis introduïts pel Decret de Nova Planta i el control per part de l'Estat. L'estudi demogràfic d'aquest període, no pot ser massa coneret ja que els diferents fogatges i censos encara corresponen als tres pobles; però l'estudi és molt exhaustiu. El capítol acaba amb la situació geogràfica de Mollet. El pas del camí ral i la proximitat amb Barcelona van suposar un dinamisme comercial i el pas de presoners i tropes en els principals conflictes del moment, com la Guerra dels Segadors.

El segle XIX, tal com escriuen Joan Corbalán i Antoni Lardín, va suposar un canvi molt important per al municipi. L'evolució de la població, malgrat certes fluctuacions, manté una tònica ascendent. Al llarg d'aquest segle l'agricultura i la ramaderia continuaran sent les activitats econòmiques més importants amb uns productes destacats i amb la significativa aparició d'associacions de pagesos. A mitjan de segle l'expansió industrial va comportar el desenvolupament de les comunicacions de què destaca la xarxa ferroviària que arribà a Mollet l'any 1854. L'evolució política representa una continuïtat amb els esdeveni-

ments del país, mentre que en la vida quotidiana es fa un repàs a les principals celebracions i associacions de caire cultural del municipi.

Carme Pi i Jaume Noró analitzen el període de més canvis, de principi de segle fins als anys 50. La industrialització comença a destacar, es comencen a produir millores en el camp de l'ensenyament. El darrer apartat explicat per Josep i Pere Gordí analitza els canvis de Mollet fins a l'actualitat. L'estudi de la població és molt rigorós i analitza els factors naturals i migratoris, l'estructura per sexes i edats i la mobilitat laboral dels habitants. Cal destacar el període 1960-1976 en la qual la població es quadruplicà. A nivell econòmic és en aquest període quan es produeix un creixement incontrolat provocat per la demanda de treballadors industrials en detriment de les activitats primàries que pràcticament desapareixen. El sector dels serveis, però, va trigar a desenvolupar-se sobretot per la proximitat amb Barcelona. Amb l'arribada de la democràcia aquests han anat millorant malgrat que encara en manquen alguns d'importants.

El desenvolupament urbanístic iniciat l'any 1913 amb el plànol de Domènec Sugrañes, el Pla Comarcal de 1961 i el de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (1968) no impedeixen el creixement incontrolat del municipi. El Pla d'Ordenació Urbanística del 1982 intenta solucionar aquesta situació, malgrat la conflictiva zona de Gallecs. Aquest pla també preten racionalitzar el creixement i dotar cada barri dels serveis que necessita i també solucionar els problemes de circulació que, malgrat la variant de la Nacional-152, encara continuen.

El llibre conté, gairebé a cada plana, un conjunt de fotografies, reproduccions de documents, arbres geneològics, gràfics i dibuixos que li donen molta agilitat i el fan molt amè. Un conjunt de textos i definicions que generalment tenen relació amb el contingut resulten de gran utilitat, bé sia per clarificar termes en concret o per ampliar aspectes, fets o personatges esmentats.

Clou el llibre una cronologia bàsica del municipi des de l'any 993 fins a l'actualitat, i la relació de personatges il·lustres que han visitat la ciutat en els darrers anys. Resulten de molt interès els tres itineraris proposats, establerts amb criteris cronològics i on es destaquen els elements històrics més importants de Mollet que encara avui podem veure. La bibliografia és per capítols molt extensa i actualitzada.

Moledo-Mollet, 993-1993 ha suposat un gran esforç recopilatori de la història de Mollet que pot esdevenir la base per a investigacions posteriors. Es tracta, per tant, d'una aportació imprescindible per a la difusió i el coneixement per part dels lectors i dels mateixos molletans de la seva història i de l'evolució, fins a la configuració actual, de la seva pròpia ciutat.

Pere Ribas i Garriga

GRANOLLERS A L'ANTIGUITAT **Josep Estrada i Garriga**

Editorial Tarafa - Revisió del Vallès. Granollers 1993

En el mes de desembre de l'any passat, la premsa local es feia ressò de la presentació d'una nova publicació, una publicació que feia esment de la història antiga de la comarca i, més concretament, de la ciutat de Granollers. Nosaltres des d'aquestes línies ens volem afegir a aquest ressò, i excusar el retard, amb la satisfacció que suposa tenir a les mans aquesta obra.

Val a dir que aquesta publicació, tan esperada pels seguidors de l'arqueologia comarcal, ha arribat com una sorpresa en forma de regal de reis. Per què diem això? Doncs perquè l'obra que ara ens presenta el senyor Estrada és el resum de tota la seva vida a l'entorn de l'arqueologia i és el recull de les notes més destacades que nosaltres, els afeccionats i els membres de l'Àrea d'Arqueologia, tantes vegades havíem demanat que publicués.

Parlar de la figura del senyor Estrada, segurament, és repetir el que moltes persones saben, que es tracta de l'exponent més rellevant de l'arqueologia de la nostra comarca i directament o indirectament el mestre de tots els qui ens hem apropiat a aquest món. L'amabilitat com respon a les consultes i la predisposició a oferir el seu ajut, configuren aquest autor com un gran exemple a seguir.

Granollers a l'antiguitat, malgrat el que el títol indica, no és una obra exclusiva sobre la nostra ciutat, sinó que va més enllà i tracta de tot el seu entorn, és a dir, de tota la comarca. El text està dividit en sis apartats. S'inicia amb una presentació a cura del senyor Jordi Pardo, el qual fa esment al gran reconeixement de l'autor.

El primer apartat tracta de les etapes històriques